

Til kontrollutvalget i
Lyngdal kommune

Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen. Risiko- og vesentlighetsvurdering 2023

Prioritert område for kontroll 2023

Revisor orienterer med dette kontrollutvalget om hvilket område som er valgt ut for gjennomføring av forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen for 2023, jf. kommuneloven § 24-9.

Basert på en overordnet risiko- og vesentlighetsvurdering, er etterlevelse av reglene i sosialtjenesteloven om å yte økonomisk sosialhjelp valgt ut for kontroll. Kontrollen gjennomføres ved kontroll av samarbeidet kommunen har inngått med Kvinesdal kommune.

Vi vil kontrollere om:

1. Det foreligger tilfredsstillende dokumentasjon til grunn for vedtak
2. Den økonomiske stønaden er fastsatt ved skjønn
3. Ytelsen er utbetalt i tråd med vedtaket

Kriterier vil bli hentet fra:

- Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen (sosialtjenesteloven)
- Rundskriv A-5/2022 Statlege rettleiande retningslinjer for økonomisk stønad for 2023
- Veileder om økonomisk stønad etter sosialtjenesteloven

Lovbestemmelse og god kommunal revisjonsskikk

Bestemmelsene om forenklet etterlevelseskontroll fremgår av kommuneloven § 24-9:

Regnskapsrevisor skal se etter om kommunens eller fylkeskommunens økonomiforvaltning i hovedsak foregår i samsvar med bestemmelser og vedtak.

Revisor skal basere oppgaven på en risiko- og vesentlighetsvurdering, som skal legges fram for kontrollutvalget. Revisor skal innhente tilstrekkelig informasjon til å vurdere om det foreligger brudd på lover, forskrifter eller vedtak, der bruddet er av vesentlig betydning for økonomiforvaltningen.

Revisor skal senest 30. juni avgi en skriftlig uttalelse til kontrollutvalget, med kopi til kommunedirektøren, om resultatet av kontrollen.

Oppgaven er avgrenset nærmere innenfor god kommunal revisjonsskikk RSK 301 «Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen».

Formålet med forenklet etterlevelseskontroll er å forebygge svakheter og bidra til å sikre at kommunen følger sentrale bestemmelser og vedtak på økonomiområdet. I følge lovforarbeidene skal forenklet etterlevelseskontroll gjennomføres med begrenset ressursbruk.

Ut fra risiko- og vesentlighetsvurderingen skal det velges ett eller et fåtall områder for kontroll. Der det er flere områder med risiko av betydning, kan revisor vurdere å dekke disse områdene over en periode på flere år. Målsettingen med forenklet etterlevelseskontroll er å etablere enkle og jevnlig kontrollhandlinger som kan fange opp vesentlige svakheter i sentrale deler av økonomiforvaltningen.

Det er revisor som beslutter hvilke områder som skal kontrolleres, og hvilke kontrollhandlinger som skal utføres.

Konklusjon med moderat sikkerhet og frist for uttalelse

Etterlevelseskontrollen skal gjennomføres med begrenset bruk av ressurser. Innhentede bevis skal være tilstrekkelig og hensiktsmessig til å konkludere med moderat sikkerhet i forhold til kriterier fastsatt i planleggingen. Moderat sikkerhet skal øke de tiltenkte brukernes tillit til informasjonen i en grad som er klart høyere enn ubetydelig, men begrenset sammenlignet med en konklusjon som avgis med betryggende sikkerhet (konklusjon i revisjonsberetning). Ved moderat sikkerhet avgis konklusjonen i negativ form ved at revisor sier at det ikke er avdekket forhold som gir grunn til å tro at informasjonen om saksforholdet ikke er i samsvar med de angitte kriteriene. Konklusjonen på etterlevelseskontrollen gis i en skriftlig uttalelse fra revisor. Fristen for å avgi uttalelsen er i henhold til kommuneloven 30. juni året etter regnskapsåret.

Risiko og vesentlighet

Med risiko mener vi sannsynligheten for at manglende etterlevelse av et forhold kan inntreffe og konsekvensen dersom det inntreffer. Selv om risikoen er høy, kan behovet for forenklet etterlevelseskontroll på området vurderes å være lavt. Dette vil for eksempel være tilfellet dersom det nylig har vært gjennomført en undersøkelse fra revisor eller det foreligger planer om forvaltningsrevisjon på området, eller der vi har kjennskap til at kommunen har iverksatt tiltak for å redusere risikoen med kontroller som fungerer forebyggende og avdekkende.

I henhold til standarden skal risikovurderingen rettes mot de områder innen økonomiforvaltningen hvor det er størst behov for at bestemmelser og vedtak følges. Revisor forventes å ha en bred tilnærming som i utgangspunktet dekker alle områdene innenfor økonomiforvaltningen, men deretter begrense områder ut fra en risiko- og vesentlighetsvurdering.

Standarden definerer vesentlighet ut fra to forhold:

- i. *Kvantitativ vesentlighet; beløpsstørrelse relatert til kommunen eller enkeltinnbyggere eller en gruppe innbyggere.*
- ii. *Kvalitativ vesentlighet dreier seg om områder hvor mangler kan ha vesentlig betydning for økonomiforvaltningen på grunn av potensielt omdømmetap og samfunnsmessig aktualitet, selv om manglene ikke har vesentlige beløpsmessige betydning.*

Avgrensning mellom regnskapsrevisjon, forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen og forvaltningsrevisjon

I regnskapsrevisjon er målet å oppnå betryggende sikkerhet for at regnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder revisors konklusjon.

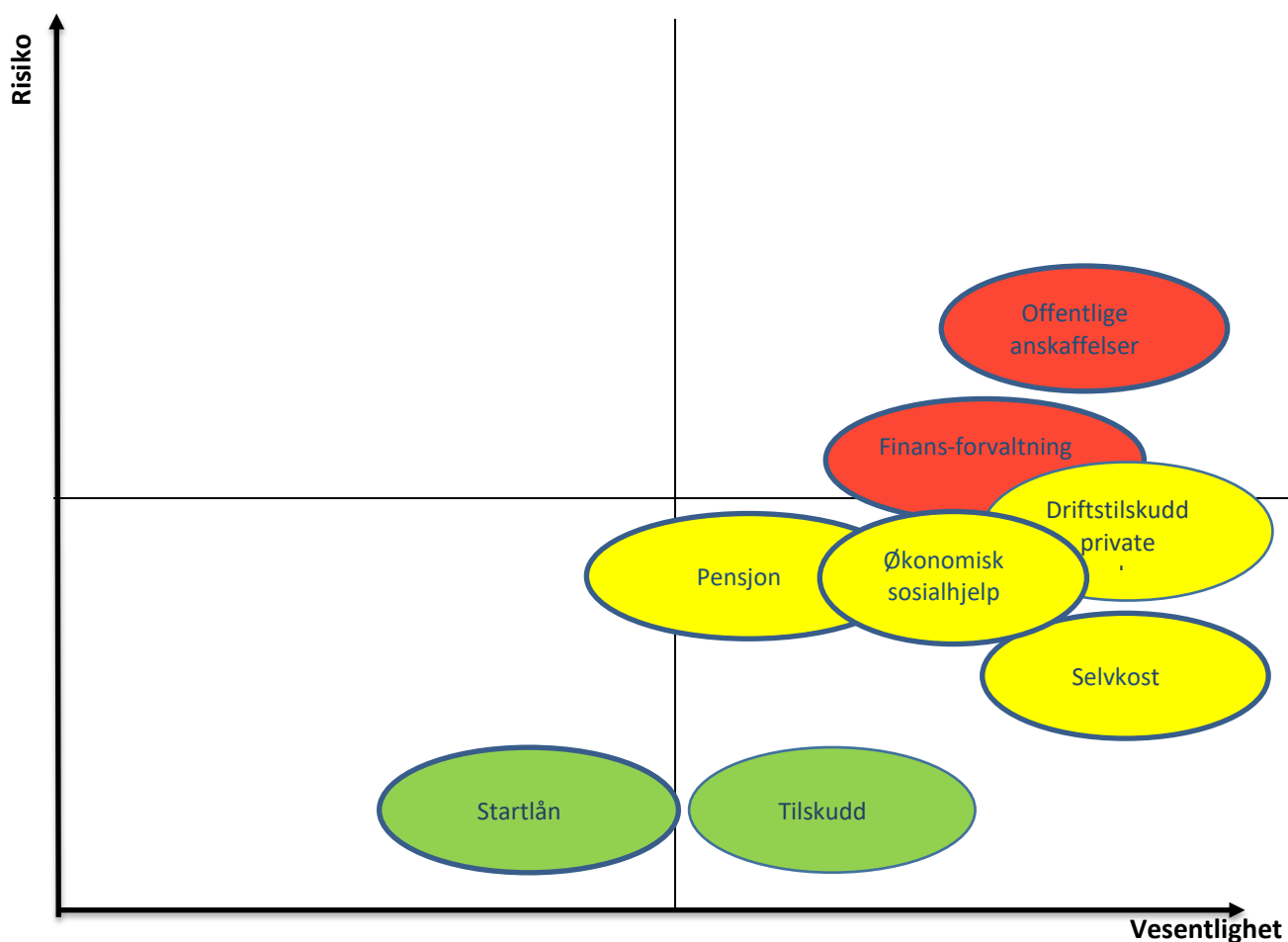
I tillegg skal revisor vurdere om opplysningene om økonomi i årsberetningen stemmer overens med årsregnskapet, og se etter om årsberetningen gir dekkende opplysninger om vesentlige beløpsmessige avvik fra årsbudsjettet og om vesentlige avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene. Videre

skal revisor vurdere om ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger.

I forbindelse med regnskapsrevisjon kartlegger revisor enkelte deler av den økonomiske internkontroll og bekrefter at regnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrift. Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen går lenger enn de områder og den kontroll som kreves for å bekrefte regnskapet. Det kreves andre revisjonshandlinger dersom regnskapsrevisor skal uttrykke en mening om det foreligger risiko for brudd på lover, forskrifter eller vedtak på områder med vesentlig betydning for økonomiforvaltningen. Både regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon har sterke elementer av etterlevelseskontroller, og den nye oppgaven er ikke ment å være duplisering av noe av det som gjøres som regnskapsrevisjon eller som forvaltningsrevisjon.

Risiko- og vesentlighetsvurdering

Nedenfor presenteres en overordnet risiko- og vesentlighetsvurdering av økonomiforvaltningen i 2023. Deretter gis en mer detaljert beskrivelse av det enkelte område som er vurdert. I vedlegg er vist balansen for kommunen per siste avlagte regnskap samt opprinnelig vedtatt budsjett for drift og investering for 2023.

Figur 1: Risiko- og vesentlighetsanalyse Lyngdal kommune

a) Finansforvaltning

I henhold til kommuneloven skal kommunestyret vedta regler for finans- og gjeldsforvaltningen. Reglementet skal inneholde bestemmelser som hindrer kommunen i å ta en vesentlig finansiell risiko i finans- og

gjeldsforvaltningen og som sikrer at løpende betalingsforpliktelser kan innfris ved forfall. Finansreglementet skal også inneholde bestemmelser om hvilke avkastningsmål som skal ligge til grunn for finansforvaltningen. I forskrift fremgår bestemmelser med krav til innholdet i kommunedirektørens rapportering til kommunestyret.

Kommunedirektøren forvalter store finansielle verdier og kommunen har høy gjeld. Manglende etterlevelse av reglement og rutiner kan i ytterste konsekvens føre til store tap for kommunen og kommunens plikter overfor innbyggere. Kommunen hadde pr 31.12.2022 ca. 147 mill kr i finansielle omløpsmidler. Revisjonen foretok forenklet etterlevelsesk kontroll av finansforvaltningen i 2022 basert på regnskapet for 2021, og vi viser til vår attestasjonsuttalelse med negativ konklusjon av 7.9.2022.

På bakgrunn av dette vurderes området å ikke være aktuelt for gjennomføring av en forenklet etterlevelsesk kontroll allerede nå for 2023.

b) Tilskudd til drift av private barnehager

I henhold til barnehageloven skal kommunen behandle private barnehager som mottar tilskudd, likeverdig med kommunale barnehager. Hva som er likeverdig behandling fremgår av forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager. Det foreligger også en veileder for beregning av tilskudd til private barnehager, utarbeidet av KS og Private barnehagers landsforbund i fellesskap.

Kommunen har hatt hhv. 8 og 6 private barnehager i gammelt og nytt barnehageår. Kommunen er pliktig til å yte tilskudd til disse basert på prinsipp om likebehandling av private og kommunale barnehager. Anslått tilskudd i budsjettet for 2023 er på kr 46 mill. Korrekt beregning av tilskudd er av betydning for både kommunen og barnehagene.

Området prioriteres ikke for gjennomføring av forenklet etterlevelsesk kontroll for 2023.

c) Offentlig støtte og bagatellmessig støtte

Flere regelverk styrer mulighetene til å gi offentlig støtte, og kriterier utledes fra det aktuelle regelverket. EØS-avtalen artikkel 61 nedfeller utgangspunktet for reglene om offentlig støtte. Bestemmelser for å sikre at norske myndigheter etterlever EØS-avtalens forpliktelser på støtteområdet er nedfelt i *lov om offentlig støtte* (lov av 27. november 1992 nr. 117). Her gis regler om meldeplikt til EFTAs overvåkingsorgan (ESA), regler om kontroll og bevissikring samt regler om tilbakeføring av ulovlig tildelt støtte. Støttetiltak som faller inn under definisjonen av offentlig støtte i EØS-avtalen artikkel 61 faller samtidig innenfor virkeområdet for lov om offentlig støtte, jf. lovens § 1.

Forbudet mot offentlig støtte får ikke anvendelse på støttebeløp opp til 200 000 euro fordelt over tre regnskapsår. Dette kalles bagatellmessig støtte og regnes som ikke-støtte. Det er vilkår som må overholdes for at tildelingen skal være en bagatellmessig støtte. Disse følger av Kommisjonsforordning (EU) nr. 1407/2013 av 18. desember 2013. Vilkår og krav til fremgangsmåten for tildeling av bagatellmessig støtte må overholdes. Støttegiver har et ansvar for å sikre at tildelingen er lovlig, ved å sørge for at alle vilkår i forordningen er oppfylt. Er vilkår og fremgangsmåten i forordningen ikke fulgt, kan tildelingen anses som ulovlig støtte etter artikkel 61 (1), til tross for at støttebeløpet er lavere enn 200 000 euro. Dersom støtten er ulovlig, vil virksomheten som har mottatt den måtte betale den tilbake. Det er derfor svært viktig at støttegiver er nøye med å følge korrekt fremgangsmåte ved tildeling av bagatellmessig støtte.

Lyngdal kommune har ytt økonomisk tilskudd til foretak og private.

Vi vurderer ikke at området for offentlig støtte og bagatellmessig støtte er aktuelt for en gjennomføring av forenklet etterlevelsesk kontroll for 2023.

d) Selvkost kommunale tjenester

Fra og med 2020 er bestemmelsene om selvkost hjemlet i kommuneloven med forskrift. Dette er et av de områdene lovforarbeidene trakk frem som er naturlig å vurdere i forbindelse med hva som kunne inngå i den forenklete etterlevelseskontrollen av økonomiforvaltningen. Lovbestemmelsen skal bidra til å sikre at kommunen ikke krever inn mer gebyr fra innbyggerne enn det koster kommunen å produsere og administrere tjenesten.

Det er vedtatt at det skal være selvkost for kommunens tjenester, jf. kommunestyresak PS 71/21 i møte den 16.12.2021. Selvkostberegninger er vedtatt for følgende tjenester i kommunen: renovasjon, vannforsyning, avløp og rensing, slamtømming, plansaksbehandling, byggesaksbehandling, kart og oppmåling samt feiing. Feil knyttet til gebyrfastsettelsen vil kunne være av stor økonomisk betydning for kommunens innbyggere, og er dermed viktig for kommunen å etterleve regelverket.

Kommunen benytter ekstern konsulent til å bistå ved selvkostberegninger. Vi har ingen indikasjoner på at selvkostberegningene ikke samsvarer med bestemmelsene.

Vi vil for 2023 ikke prioritere forenklet etterlevelseskontroll på selvkostområdet.

e) Offentlige anskaffelser

Offentlige anskaffelser blir regulert av bestemmelser i lov og forskrift om offentlige anskaffelser.

Anskaffelser av anlegg, varer og tjenester utgjør et vesentlig beløp i kommunens drifts- og investeringsregnskap. Lyngdal kommune har utarbeidet et eget innkjøpsreglement for anskaffelser. Dette ble behandlet i kommunestyret 4.2.2021.

Etter revisors vurdering er det risiko for regelverksbrudd knyttet til grunnleggende prinsipper som konkurranse, likebehandling og etterprøvnbarhet, herunder generelle formkrav knyttet til lov og forskrift om offentlige anskaffelser. Konsekvenser av regelverksbrudd kan blant annet være økonomiske tap og omdømmetap for kommunen.

Revisjonen foretok forenklet etterlevelseskontroll av offentlige anskaffelser i 2021 basert på regnskapet for 2020, og vi viser til vår attestasjonsuttalelse med negativ konklusjon av 18.6.2021. Videre ble det i 2023 kontrollert avrop på egne inngåtte rammeavtaler, også denne med negativ konklusjon. Vår uttalelse for 2022 er av 15.6.2023.

Området er vurdert å ikke være aktuelt for gjennomføring av en forenklet etterlevelseskontroll for 2023.

f) Pensjon

Ansatte i kommunen har rettigheter til pensjonsordning i henhold til tariffavtale for kommunalt ansatte.

Kommunen benytter Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og Statens pensjonskasse (SPK) som sine pensjonsleverandører. Kommunens pensjonsforpliktelser utgjør et vesentlig beløp i kommunens regnskap.

Kommunen må ved ansettelser vurdere om den ansatte er berettiget til å være delaktig i kommunens pensjonsordning. Tilsvarende vurdering må foretas når den ansatte avslutter sitt arbeidsforhold. Kommunen må ha rutiner som sikrer at ansatte får sine pensjonsrettigheter, samt at kommunen ikke har utgifter de ikke er

forpliktet til. Brudd på regelverk vil medføre et økonomisk tap både for ansatt og kommune. Revisor har ikke indikasjoner på at området ikke følges opp.

Området prioriteres ikke for gjennomføring av en forenklet etterlevelseskontroll for 2023.

g) Startlån

Kommunen kan i kraft av forskrift om lån fra husbanken, tildele lån med utgangspunkt i samme forskrift kapittel 5. Dette er en ordning som er behovsprøvd.

Kommunen har i opprinnelig budsjett 2023 vedtak om opptak og bruk av startlån på kr 25 mill. Regnskapet pr 30.6 viser utbetalinger på ca 15 mill kr. Vi er informert om at det hittil i 2023 er gitt 15 avslag på søknad om lån.

Den kommunale forvaltningen må etablere rutiner og internkontroll for å sikre at kommunens innbyggere blir møtt og behandlet likt når de henvender seg om ordningen, samt å ha rutiner for behandling og godkjenning av lånene. Søknad og behandling skal sikres ivaretatt iht forskrift og rutine. Manglende etterlevelse av forskrift og rutine kan medføre en vesentlig økonomisk konsekvens for denne gruppen av kommunens innbyggere ordningen er ment for.

Området prioriteres ikke for gjennomføring av en forenklet etterlevelseskontroll for 2023.

h) Økonomisk sosialhjelp

Sosialtjenesteloven angir kommunens plikter for yte økonomisk sosialhjelp. Økonomisk sosialhjelp er en stønad som gis fra NAV til personer som ikke er i stand til å sørge for eget livsopphold. Det er i regnskapet pr 30.6.2023 bokført sosialhjelp for 1. og 2. halvår a-konto med kr 8 mill. Faktiske utgifter avregnes pr 31.12.2023. Kommunen er del av samarbeidet NAV Lister som er lagt til Kvinesdal kommune.

Den kommunale forvaltningen må etablere rutiner og internkontroll for å sikre at kommunens innbyggere blir møtt og behandlet likt når de henvender seg om ordningen, samt å ha rutiner for behandling og godkjenning av hjelpen. Søknad og behandling skal sikres ivaretatt iht lov. Manglende etterlevelse av loven kan medføre en vesentlig økonomisk konsekvens for de innbyggere ordningen er ment for.

Området prioriteres for gjennomføring av en forenklet etterlevelseskontroll for 2023. Kontrollen vil gjennomføres sammen med flere av kommunene som inngår i dette samarbeidet.

Med hilsen

Lene Rugland
oppdragsansvarlig revisor

Monica Nilsen
statsautorisert revisor

Dokumentet er elektronisk signert.

Kopi til kommunedirektøren

Vedlegg: Nedenfor vises størrelsen på balansen per 31.12.2022, samt vedtatt budsjett 2023 for henholdsvis drift og investeringer.

BALANSE

Tall i hele 1000	31.12.2022	31.12.2021	Sentrale bestemmelser og vedtak
Anleggsmidler	3 208 510	3 120 872	Lovbestemmelser om finansforvaltning, kommunestyrets vedtak, Investeringsreglement
Omløpsmidler	500 251	508 891	Lovbestemmelser om finansforvaltning, kommunestyrets vedtak
Sum Eiendeler	3 708 761	3 629 763	
Egenkapital	1 314 539	1 294 569	
Langsiktig gjeld	2 234 791	2 168 140	Lovbestemmelser om finansforvaltning og kommunestyrets vedtak
Kortsiktig gjeld	159 431	167 054	
Sum egenkapital og gjeld	3 708 761	3 629 763	

Kilde: Årsregnskap 2022

Budsjett 2023

Tall i hele 1000	Drift	Investering	Sentrale bestemmelser og vedtak
Sum inntekter	1 022 690	3 875	Lovbestemmelser for beregning av selvkost og kommunestyrets vedtak
Lønn og sosiale utgifter	-660 693		Tariffavtale om rett til pensjonsordning
Kjøp	-327 972	-30 545	Lovbestemmelser om offentlige anskaffelser, vedtak om offentlig støtte/tilskudsforvaltning, investeringsreglement
Overføringer/ avskrivninger	-80 914	0	Kommunestyrets vedtak, vedtak om offentlig støtte/tilskudsforvaltning, Forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager
Sum utgifter	-1 069 579	-30 545	
Netto finansutgifter	-11 466	0	Lovbestemmelser om finansforvaltning og kommunestyrets vedtak
Utlån		-25 000	Forskrift om startlån fra Husbanken
Kjøp av aksjer og andeler		-2 000	Lovbestemmelser om finansforvaltning og kommunestyrets vedtak
Motpost avskrivninger	60 900		
Nettoreultat	2 545	-53 670	
Bruk av lån		51 670	Lovbestemmelser om finansforvaltning og kommunestyrets vedtak Forskrift om startlån fra husbanken
Fond/avsetninger	-2 545	2 000	Lovbestemmelser og kommunestyrets vedtak
Mer/mindreforbruk	0	0	

Kilde: Økonomisk oversikt basert på budsjettvedtaks sak 89/22 15.12.2022